

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 17 czerwca 2022 r.

Pozycja 35

POSTANOWIENIE

z dnia 7 czerwca 2022 r.

Sygn. akt S 1/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski – przewodniczący
Krystyna Pawłowicz
Michał Warciński
Jarosław Wyrembak
Andrzej Zielonacki – sprawozdawca,

w związku z wyrokiem z 7 czerwca 2022 r. (sygn. SK 68/19),

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) zasygnalizować Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej konieczność uzupełnienia:

a) art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1184),

b) art. 25 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166)

– o przesłankę wykonywania obowiązków asystenta radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (do 31 grudnia 2016 r. – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa).

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. Artykuł 66 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1184; dalej: p.a.) stanowi, co następuje:

„Wymogu odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego nie stosuje się do:

(...)

5) osób, które posiadają stopień naukowy doktora nauk prawnych oraz w okresie 5 lat przed złożeniem wniosku o wpis na listę adwokatów, łącznie przez okres co najmniej 3 lat:

a) zajmowały stanowisko referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, aplikanta sądowego, aplikanta prokuratorskiego, asystenta sędziego, asystenta prokuratora lub

b) wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 4a ust. 1, lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, lub

c) były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej lub w państwowych jednostkach organizacyjnych i wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane z tworzeniem projektów ustaw, rozporządzeń lub aktów prawa miejscowego, lub

d) były zatrudnione w Trybunale Konstytucyjnym lub międzynarodowym organie sądowym, w szczególności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka, i wykonywały zadania odpowiadające czynnościom asystenta sędziego”.

Analogiczne brzmienie zawiera również art. 25 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166; dalej: u.r.p.):

„Wymogu odbycia aplikacji radcowskiej i złożenia egzaminu radcowskiego nie stosuje się do:

(...)

5) osób, które posiadają stopień naukowy doktora nauk prawnych oraz w okresie 5 lat przed złożeniem wniosku o wpis na listę radców prawnych, łącznie przez okres co najmniej 3 lat:

a) zajmowały stanowisko referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, aplikanta sądowego, aplikanta prokuratorskiego, asystenta sędziego, asystenta prokuratora lub

b) wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1, lub

c) były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej lub w państwowych jednostkach organizacyjnych i wykonywały wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane z tworzeniem projektów ustaw, rozporządzeń lub aktów prawa miejscowego, lub

d) były zatrudnione w Trybunale Konstytucyjnym lub międzynarodowym organie sądowym, w szczególności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka, i wykonywały zadania odpowiadające czynnościom asystenta sędziego”.

2. W wyroku z 7 czerwca 2022 r. (sygn. SK 68/19) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 66 ust. 1 pkt 5 lit. b p.a. w zakresie, w jakim pomija osoby wykonujące obowiązki asystenta radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (do 31 grudnia 2016 r. – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa), jest niezgodny z art. 65 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W pozostałym zaś zakresie umorzył postępowanie na

podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: uotpTK).

W cz. III pkt 4 uzasadnienia powyższego orzeczenia przedstawione zostały szczególne motywy w przedmiocie niekonstytucyjności badanego przepisu. Natomiast w cz. III pkt 5 *ab initio* uzasadnienia Trybunał wskazał na konieczność dostosowania art. 66 ust. 1 pkt 5 p.a. do zapadłego wyroku.

3. Należy podkreślić, że argumenty zawarte w cz. III pkt 4 uzasadnienia wyroku z 7 czerwca 2022 r. w przedmiocie niekonstytucyjności art. 66 ust. 1 pkt 5 lit. b p.a. zachowują aktualność w odniesieniu do art. 25 ust. 1 pkt 5 lit. b u.r.p., który zawiera analogiczną regulację.

4. W związku z powyższym – stosownie do art. 35 ust. 1 uotpTK – Trybunał sygnalizuje Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej konieczność niezwłocznego podjęcia stosownych działań legislacyjnych, w wyniku których art. 66 ust. 1 pkt 5 p.a. oraz art. 25 ust. 1 pkt 5 u.r.p. zostaną uzupełnione o przesłankę wykonywania obowiązków asystenta radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (do 31 grudnia 2016 r. – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa).

Z przedstawionych powodów postanowiono jak w sentencji.